

POZICIJA**DĖL DARNAUS VYSTYMO SI DARBOTVARKĖS IKI 2030 METŲ**

LiJOT Asamblėja Nr. 45, 2018 m. spalio 20–21 d.

Vilnius

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (toliau – LiJOT) yra didžiausia nevyriausybinė jaunimo organizacija Lietuvoje, vienijanti 68 nacionalines jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas, regionines jaunimo organizacijų sąjungas. Siekdama atstovauti Lietuvos jaunimą ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygmenimis, LiJOT supranta Darnaus vystymosi svarbą bei siekia aktyviai įsitraukti į Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą jaunimo politikos srityje.

2015 m. įsigaliojo Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) Generalinėje Asamblėjoje (GA) priimta ir Lietuvos Respublikos Prezidentės pasirašyta rezoliucija „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“¹, teikdama vyriausybinėms institucijoms Darnaus vystymosi tikslus. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. yra Jungtinių Tautų narių priimtas ilgalaikis planas, numatantis konkrečius veiksmus besivystančioms ir išsivysčiusioms šalims, o veiksmų spektras apima visas tris darnaus vystymosi dimensijas: ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę. Darbotvarkėje yra įtvirtinti 17 Darnaus vystymosi tikslų, kartu su 169 uždaviniais, įgyvendinimo priemonėmis, stebėseną bei darbotvarkės peržiūros instrumentais. Peržiūrą ir stebėseną numatyta vykdyti regioniniu, nacionaliniu ir pasauliniu lygiu.²

Nors valstybiniu lygmeniu Lietuva pritarė visiems Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. išvardintiems tikslams, šalies vidiniuose dokumentuose ir susitarimuose prioritetiniais šiuo laikotarpiu yra laikomi keletas iš 17 tikslų: 2016 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime dėl Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstitucinio veiklos plano

¹ Priimta 2015 m. rugsėjo 25 d., Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija A/RES/70/1. (*en. Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development*)

² Regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu stebėseną vykdo Jungtinių Tautų valstybės narės. Pasauliniu lygiu pagrindinė priežiūros institucija yra Jungtinių Tautų Aukšto lygio politinis forumas (*en. United Nations High-level Political Forum on Sustainable Development*), kuriam teikiamos savanoriškos Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo ataskaitos.

patvirtinimo³ prioritetu numatyta laikyti 1 – aji, 4 – aji, 5 – aji, 13 – aji, 16 – aji bei 17 – aji tikslus. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerija, kuriojanti Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą Lietuvoje, išskyrė keturias prioritetines sritis: socialinės atskirties ir skurdo mažinimą, sveiką gyvenseną, energetinį efektyvumą ir klimato kaitą bei darnų vartojimą ir gamybą. Atitinkamai, LiJOT savo veikloje prioritetiniais laiko 1 – aji, 3 – aji, 4 – aji, 5 – aji, 8 – aji, 9 – aji, 10 – aji, 11 – aji, 12 – aji, 13 – aji, 16 – aji ir 17 – aji tikslus.

LiJOT, suprasdama Darnaus vystymosi svarbą, pritaria Darnaus vystymosi darbotvarkei iki 2030 m. ir **skatina tikslingą šioje darbotvarėje numatytų Darnaus vystymosi tikslų siekimą:**

1 tikslas. Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse.

2 tikslas. Panaikinti bada, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį.

3 tikslas. Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę.

4 tikslas. Užtikrinti visa apimančią ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi.

5 tikslas. Pasiiekti lyčių lygybę ir moterų bei mergaičių įgalėjimą.

6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją.

7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija.

8 tikslas. Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą.

9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves.

10 tikslas. Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse.

11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Dėl Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo, priimta 2016 m. rugsėjo 21 d. [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/728ed9a083e611e6a0f68fd135e6f40c?jfwid=-wd7z7yc3k>> [žiūrėta 2018 11 12]

12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius.

13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų.⁴

14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi.

15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

16 tikslas. Skatinti taikias ir įtraukias visuomenes darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Lietuvos Respublikos valstybinės institucijos įsipareigojo aktyviai vykdyti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 metų, kuri naudinga ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio jaunimui ir žmonėms. LiJOT išreiškia norą aktyviai prisidėti prie šios politikos tęstinumo, užtikrinant, kad ši Lietuvos vidaus ir užsienio politikos kryptis būtų įgyvendinama sėkmingai, tikslingai, Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 metų kryptis paskirstant tarp Lietuvos Respublikos ministerijų pagal kompetenciją, į diskusijas, priemonių kūrimo ir efektyvumo vertinimo procesus įtraukiant ir jaunimo atstovus.

Prezidentas

Antanas Mikalauskas

⁴ Pripažįstant, kad Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija yra pagrindinis tarptautinis, tarpvyriausybinius forumas, skirtas deryboms dėl pasaulinio atsako į klimato kaitą.